

Kiertokaari Oy

Ruskon biokaasutankkausaseman laajennus, luontoselvitys 2020

Selvitystä päivitetty tammikuussa 2022

101015252-001

AFRY

Ä F P Ö Y R Y

Luontoselvitys

Kiertokaari Oy
Ruskon biokaasutankkausaseman laajennuksen luontoselvitys 2020
Sivu 1/12

Raportointi 2020
Taru Suninen
Biologi, FM

Pvm.
27/01/2022

Päivitykset 2022
Sari Ylitulkkila
Biologi, FM
Luontokartoittaja (EAT)

Projektiviite
101015252-001

Tarkistaja
Ella Kilpeläinen
Biologi, FM

Asiakas
Kiertokaari Oy

Ruskon biokaasutankkausaseman laajennus, luontoselvitys 2020

Selvitystä päivitetty tammikuussa 2022

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Lähtötiedot	4
3	Kasvillisuus	5
4	Linnusto	7
5	Muu eläimistö	7
6	Selvitykseen v. 2022 tehdyt päivitykset	7
7	Johtopäätökset	11
8	Lähteet	11

Liite 1 Hidastankkausaseman asemapiirros (2020)

Liite 2 Yleissuunnitelmaluonnos (10.12.2021)

1 Johdanto

Kiertokaari Oy suunnittelee biokaasun tankkausaseman laajennusta Oulun Ruskon jätekeskuksen tuntumaan. Laajennusalue (hidastankkausasema) suunnitellaan nykyisen Ruskon biokaasun tankkausaseman itäpuolelle. Asemakuvapiirros laajennusalueesta on raportin liitteenä 1.

Hanketta varten tehtiin yhden päivän luontoselvitys 1.9.2020, jonka tulokset ja johtopäätökset on koottu tähän raporttiin. Maastokäynnin ja raportin laati AFRY Finland Oy:n (31.12.2019 asti Pöyry Finland Oy) biologi FM Taru Suninen. Varsinaisten luontoselvitysten tekemiselle ajankohta oli jo myöhäinen, mutta maastokäynnillä pystyttiin kuitenkin saamaan hyvin selville alueen luonnon yleispiirteet ja luontoarvot.

Hankkeeseen liittyen on käynnissä asemakaavan muuttaminen. Hankesuunnitelmaan tehtyjen muutosten takia luontoselvitysraporttia on täydennetty tammikuussa 2022. Kaikki täydennykset on koottu raportin lukuun 6. Lisäksi raporttiin on lisätty hankkeen yleissuunnitelmaluonnos (liite 2).

1: 1 314

0,1 0 0,03 0,1 km

ETRS-TM35FIN

Kuva 1-1. Selvitysalue v. 2020 (punainen raja).

Kuva 1-2. Näkymä laajennusalueelle nykyisen tankkausaseman tuntumasta.

Kuva 1-3. Laajennusalueen hakattu osuus. Näkymä länteen Oivapisteen suuntaan.

2 Lähtötiedot

Luontoselvityksen lähtötietona käytettiin Suomen ympäristökeskuksen avoimen tiedon palvelua (SYKE 2020). Uhanalaisten lajien esiintymätiedot tarkistettiin Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämästä Eliölajit-tietojärjestelmästä (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 1.9.2020). Selvitysalueella ei ollut tiedossa olevia havaintoja uhanalaisista tai huomioitavista lajeista. Laji.fi -palvelussa ei ole havaintoja selvitysalueelta.

3 Kasvillisuus

Selvitysalue sijaitsee keskiboreaalaisella kasvillisuusvyöhykkeellä Pohjanmaan alueella. (SYKE 2020). Eliömaakuntajaossa alue kuuluu Oulun Pohjanmaan eliömaakuntaan (SYKE 2020).

Selvitysalue on yleisilmeiltään tavanomainen teollisuusympäristön lähimetsikkö, jossa ihmisvaikutus ilmenee muun muassa roskaisuutena sekä lajiston kulttuurivaikutteisuu-
della. Pienialainen (noin 0,5 ha) selvitysalue kostuu metsästä, jonka lahopuun määrä on vähäinen. Metsäisen alueen länsipuolella oli tuore hakkuu, jossa maata oli vasta kään-
netty ja kasattu (*Kuva 1-3*).

Selvitysalueen puusto on lähinnä nuorehkoa (0–60 -vuotiasta) ja sekapuustoista. Nuorta puustoa, erityisesti lehtipuustoa, kasvaa paikoin tiheästi. Selvitysalueen keskiosassa on hieman järeämpiä kuusia ja koivuja, sekä joitain haapoja. Kenttäkerros koostuu suurelta osin tuoreen kankaan (VMT) lajeista mm. mustikka, metsälauha, oravanmarja, metsätähti, lillukka ja metsäimarre. Keskellä selvitysalueetta on aita, jonka varrella kasvaa nuorta pajukkoa ja pihlajia, sekä kenttäkerroksessa muun muassa leskenlehteä, horsmaa, nokkosta, karhunputkea sekä heiniä ja muita ruohoja. Alueella ei havaittu vieraslajeja.

Selvitysalueella ei tehty havaintoja uhanalaisista tai huomioitavista kasvilajeista, eikä alueella ole kasvillisuuden tai luontotyyppien osalta erityisiä luontoarvoja.

Kuva 3-1. Metsätähti on varpujen kanssa yleinen kenttäkerroksessa. Kuva 3-2. Pajua ja nuorta puustoa kasvaa paikoin tiheästi.

Kuva 3-3. Selvitysalueen metsäistä osaa, jossa kasvaa isompia kuusia, haapoja ja koivuja.

Kuva 3-4. Alueen läpi kulkee aita, jonka vieressä kasvaa mm. pajua sekä pihlaja.

Kuva 3-5. Aidan pohjoispuolella kenttäkerroksen lehtokorttia ja maitohorsmaa. Alueella on joitakin roskia.

4 Linnusto

Maastokäynnillä selvitysalueella havaittiin varis, talitiainen ja silmälläpidettävä (NT) västäräkki. Varis ja talitiainen saattavat pesiä selvitysalueen tiheissä kuusissa. Västäräkki suosii avoimia paikkoja ja sietää hyvin myös ihmistoimintaa. Se voikin pesiä lähes missä tahansa Ruskon jätekeskuksen ympäristössä. Myös sepelkyyhky voi pesiä selvitysalueen puissa, sillä sepelkyyhkyn yksittäisiä höyheniä löydettiin maasta. Selvitysajankohdan myöhäisyyden vuoksi linnustosta saatiin vajavainen kuva, mutta maastotarkastelun perusteella alue ei ole suojelullisesti huomionarvoisille lajeille sopivaa elinympäristöä. Alueella ei havaittu luonnonkoloja puissa tai lahoppuuta, mitkä voisivat toimia pesäpaikkoina linnuille.

5 Muu eläimistö

Alueen eläimistö koostuu todennäköisesti lähinnä piennisäkkäistä, ja muista ihmistoimintaan tottuneista eläinlajeista. Satunnaisesti selvitysalueella voi esiintyä kettuja ja rusakoita. Hankealueella ei ole EU:n luontodirektiivin liitteen IV lajeihin kuuluville lepakkoille, viitasammakoille tai liito-oravalle sopivia lisääntymis- tai levähdyspaikkoja.

6 Selvitykseen v. 2022 tehdyt päivitykset

Vuonna 2020 tehdyn luontoselvityksen jälkeen hankealueelle on toteutettu linja-autojen hidastankkausaseman ensimmäinen vaihe. Luontoselvityksessä kartoitettua metsäaluetta on raivattu ja se on muuttunut suurelta osin asfalttikentäksi.

Tämän jälkeen hankkeen suunnittelua on jatkettu. Alueelle on päätetty sijoittaa myös LNG/LBG-tankkausta varten tarvittavat toiminnot ja lisää linja-autojen

hidastankkauspisteitä. Tankkausaseman lisäksi Ruskonseläntien varteen on suunniteltu maisema-aita ja Ruskonseläntien sekä Ruskonniityntien kulmaukseen infotaulu. Hanketta varten on käynnissä asemakaavan muuttaminen (564-2476 Ruskonniityntie 10). Suunnittelualue on merkitty nykyisessä asemakaavassa (564-2075) osittain jätteenkäsittelyalueeksi (EJ) ja osittain suojaviheralueeksi (EV). Suunnitelmissa on poistaa kaavasta hankealueen kohdalta kokonaisuudessaan Ruskonseläntiehen rajautuva pitkänomainen EV-alue.

Hankkeesta on käynnissä yleissuunnittelu, suunnitelmakartta on esitetty liitteessä 2. Suunnitelmakartassa esitetty kaava-alue on pinta-alaltaan noin 10 400 m². Alueelle on suunniteltu asfalttipäällysteistä kenttää 9 580 m² ja sorapintaista kenttää 230 m². Ruskonseläntien ja Ruskonniityntien kulmaukseen jäävän metsikön koko on 590 m². Alueella ei ole nurmikenttiä.

Hankevastaava ja Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut (YYP) pitivät loppuvuodesta 2021 palaverin, jossa käytiin läpi kaavamuutokseen laadittuja perusselvityksiä. Maisema-arkkitehti Johanna Jylhä (YYP) antoi vuonna 2020 laadittuun luontoselvitykseen kommentteja, joiden perusteella selvitysraporttia päivitettiin desktop-työnä tammikuussa 2022. Uutta maastokäyntiä alueelle ei edellytetty. Kaikki raporttiin tehdyt päivitykset on koottu tähän lukuun.

Selvitysalue v. 2022

Vuoden 2020 luontoselvitys laadittiin noin 0,5 ha kokoiselle aluerajaukselle. Tässä päivityksessä on huomioitu koko asemakaavamuutoksen alue eli laajennettu suunnittelualue (10 400 m², liite 2).

Aiemmin tehdyt selvitykset

Hankealue rajautuu vuosina 2017–2018 läpikäydyn jätteen lajittelulaitoksen ja biojätteen käsittelylaitoksen YVA-menettelyn selvitysalueeseen (Åf-Consult Oy 2018). Hankkeen luonto- ja maisemavaikutukset arvioitiin YVA:ssa vähäisiksi eikä tällä hankkeella ole huomioitavia yhteisvaikutuksia YVA:ssa käsitellyn hankkeen kanssa.

Hankealue ei kuulu vuosina 2010–2011 laaditun Ruskon jätekeskuksen laajentamista koskeneen YVA:n selvitysalueeseen (Pöyry Finland Oy 2011).

Vaikutukset luontoon ja maisemaan

Kuvissa (Kuva 6-1, Kuva 6-2, Kuva 6-3) on syksyllä 2021 otettuja viistoilmakuvia alueelta. Vuoden 2020 luontoselvityksessä selvitetty metsikkökuvio on raivattu suurelta osin hidastankkausaseman ensimmäisen vaiheen toteuttamisen myötä laajentuneen asfalttikentän tieltä. Metsikön itäpäästä on vielä jäljellä kapea kaistale, joka tulee häviämään hankkeen edelleen laajentuessa. Luontoselvityksessä metsikössä ei havaittu huomioitavia luontoarvoja eikä kohteella ole suojelullisesti huomioitavalle lajistolle soveltuvaa elinympäristöä.

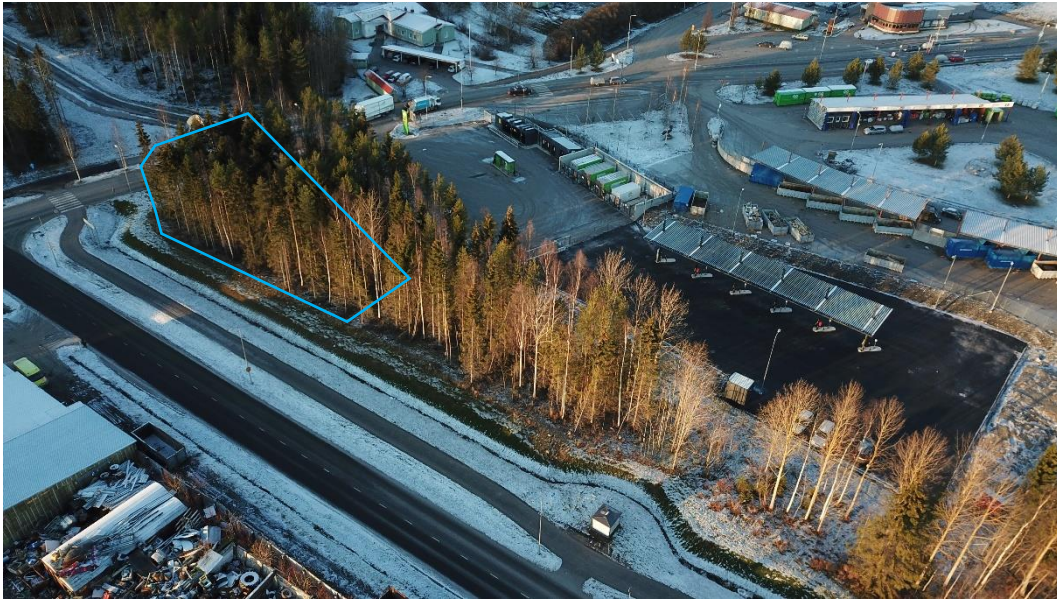
Suomen Lajitietokeskuksen tiedot suojelullisesti huomioitavista lajeista tarkistettiin Laji.fi-karttapalvelusta 21.1.2022. Hankealueelta ei ollut kirjattu uusia, luontoselvityksen laatimisen jälkeen tehtyjä lajihavaintoja.

Kuva 6-1. Yleiskuva Ruskon jätekeskuksen alueesta. Kuvaan rajattu kaavamuutosalue.

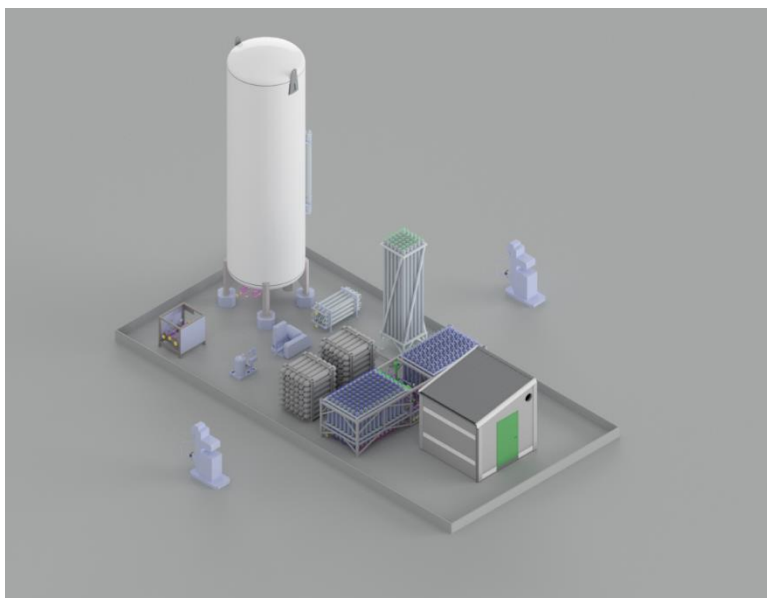
Kuva 6-2. Kaavamuutosalue (rajattu kuvaan) jätekeskuksen suunnasta nähtynä. Etualalla vasemmalla näkyvä metsikkö raivataan pois tankkausaseman laajennuksen tieltä.

Kuva 6-3. Kuva kaava-alueelle Ruskonseläntien suunnasta. Etualalla tien varren suojapuustoa. Kuvaan rajattu hankesuunnitelman mukainen, säästettävä metsikköalue.

Yleissuunnitelman mukaan Ruskonseläntien varren EV-alueella nykyisin kasvava puustoinen alue supistuu niin, että siitä säästetään Ruskonniityntien ja Ruskonseläntien nurkukseen noin 590 m² kokoinen metsikkö suojapuustoksi (yleissuunnitelman metsäpohja). Metsikössä kasvaa havu- ja lehtipuustoa: enimmäkseen kuusia sekä yksittäisiä mäntyjä, koivuja ja haapoja. Kasvillisuudella on tärkeä rooli hulevesien suodattamisessa; metsäpohja toimii pintavalutuskentän tavoin pidättäen hulevesistä kiintoainesta ja epäpuhtauksia. Lisäksi pieni metsikkö on teollisuusalueella viihtyisyystekijä. Ruskonseläntien varren puustoinen alue jatkuu nykyisin yhtenäisenä noin 180 metriä Ruskonniityntieltä itään, jonka jälkeen metsikkö katkeaa teollisuuslaitoksen pihaan. Uuden Oulun yleiskaavaan liittyvässä, vuonna 2014 vahvistetussa VILMO-suunnitelmassa (Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus) nykyinen metsäalue on merkitty metsäksi ja suojaviheralueeksi. Hankealueelle ei kohdistu VILMO-suunnitelmassa suosituksia tai muita merkintöjä. Metsikkö ei muodosta huomioitavaa ekologista yhteyttä. Ilmakuvatarkastelun perusteella kaavamuutosalueella ei ole huomioitavia maisemapuita.

Kuvassa (Kuva 6-4) on esitetty alustava mallinnus kaavamuutosalueelle rakennettava LNG-säiliöstä. Sen suunniteltu vetoisuus on 100 m³, halkaisija noin 4 metriä ja korkeus noin 12–14 metriä. Korkea säiliörakenne tulee korostumaan alueen maisemassa. Muut tankkausaseman rakenteet ovat huomattavasti matalampia, eivätkä niin erottuvia. Ruskonseläntien varteen jäävän suojapuustokaistaleen puusto on suunnilleen LNG-säiliön korkuista, ja puusto peittää säiliörakenteen näkyvistä saavuttaessa jätekeskukseen Ruskonniityntien suunnasta.

Kuva 6-4. Alustava layout-kuva LNG-säilöstä.

Hankealueen rajalle, Ruskonseläntien varteen rakennetaan suojaava maisema-aita. Suunnitelman mukaan se tulee olemaan vajaat kaksi metriä korkea verkkoaita, johon kiinnitetään Kiertokaaren mainoskankaita. Lisäksi Ruskonniityntien ja Ruskonseläntien nurkkaukseen on suunniteltu asennettavan kookas opastetäulu.

Kaavamuutosalue sijaitsee Ruskon jätekeskuksen yhteydessä alueella, jonka ympärillä on paljon teollista toimintaa. Hankkeesta aiheutuvat muutokset kaupunkikuvassa arvioidaan siksi kokonaisuudessaan vähäisiksi. Myös Ruskonseläntien eteläpuolella on vastaavaa teollisuusympäristöä. Ruskonniityntien länsipuolelta puolestaan alkaa laajempi metsäalue.

7 Johtopäätökset

Selvitysalue on tavanomainen teollisuusympäristön lähimetsikkö, jossa on nähtävissä ihmisvaikutus. Alueella ei ole luonnonsuojelulain, metsälain tai vesilain mukaisia elinympäristöjä. Selvitysalueen lähistöllä ei sijaitse Natura 2000-verkoston alueita tai luonnonsuojelualueita. Silmälläpidettäväksi luokiteltu västäräkki voi pesiä alueen lähistöllä. Muita uhanalaisia, huomioitavia tai luontodirektiivin liitteen IV mukaisia kasvi- tai eläinlajeja ei alueella havaittu.

Selvityksen perusteella alueella ei ole erityisiä luontoarvoja, jotka tulisi ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa.

8 Lähteet

Pöyry Finland Oy 2011. Oulun jätehuolto. Ruskon jätekeskuksen laajennus. YVA-selostus.

Suomen Lajitietokeskus 2022. Havainnot. <https://laji.fi>

SYKE (Suomen ympäristökeskus) 2020. Ympäristöhallinnon avoimet ympäristötietojärjestelmät. <<http://www.syke.fi/avointieto>>. Metsäkasvillisuusvyöhykkeet uhanalaisarviointia varten, suovyöhykkeet, eliömaakunnat, suojelualueet (1.9.2020).

Åf-Consult Oy 2018. Oulun Energia Oy. Jätteen lajittelulaitoksen ja biojätteen käsittelylaitoksen ympäristövaikutusten arviointi.

